

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKŲ IŠLAIKYMO IŠMOKŲ ĮSTATYMO NR. X-987 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3530

2025 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 5 d. rytinio posėdžio metu priimtą sprendimą (protokolas Nr. SPP-426), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3530 (toliau – Įstatymo projektas) aiškinamajame rašte nurodytam tikslui, jog „valstybė turėtų daugiau dėti pastangų prisidedant prie skurdo rizikos mažinimo, o ypač atliepiant vaikų poreikių užtikrinimą nepilnose (išsituokusiose) šeimose“, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jo nesvarstyti dėl toliau nurodytos priežasties.

Įstatymo projektu siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį ir pagal nurodytą įstatymą valstybės mokamų išmokų, skirtų vaikams išlaikyti (toliau – vaikų išlaikymo išmoka), dydį padidinti nuo 1,8 bazinės socialinės išmokos (toliau – BSI) dydžio iki 3,2 BSI dydžio, kad, kaip nurodyta Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, vaikų išlaikymo išmokos dydis siektų 224 eurus.

Siekdama užtikrinti darnų vaikų išlaikymo išmokų skyrimo ir mokėjimo teisinio reguliavimo tobulinimą, kuris, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintu teisėkūros efektyvumo principu, reiškiančiu, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, kad teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, gali būti įgyvendintas tik kompleksiskai sprendžiant vaikų išlaikymo išmokų skyrimo ir mokėjimo teisinio reguliavimo problemas, Vyriausybė Seimui 2026 m. rudens sesijoje pateiks svarstyti Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo bus siūloma sistemiškai tobulinti vaikų išlaikymo išmokų skyrimo ir mokėjimo teisinį reguliavimą, padidinant vaikų išlaikymo išmokas ir sugriežtinant išmokėtų vaikų išlaikymo išmokų skolininkų administracinę atsakomybę, taip kartu įgyvendinant ir Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 183 ir 208 punktų nuostatas.

2. Atkreipti Seimo dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatyme vaikų išlaikymo išmokoms mokėti 2025 metais suplanuota 25,4 mln. eurų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, t. y. 5,2 mln. eurų daugiau nei 2024 metais. Pažymėtina, kad 2025 metais vaikų išlaikymo išmoka, BSI dydį padidinus 27,3 procento (nuo 55 iki 70 eurų), padidėjo nuo 99 iki 126 eurų – taip atlieptas Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytas tikslas valstybei labiau prisidėti prie vaikų skurdo rizikos mažinimo.

Pritarus Įstatymo projektu teikiamam siūlymui, didesnio dydžio vaikų išlaikymo išmoką kasmet gautų apie 17,5 tūkst. asmenų. Tam, preliminariais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skaičiavimais, kasmet iš valstybės biudžeto papildomai reikėtų skirti apie 19,8 mln. eurų.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas, bylos Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03), „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas, bylos Nr. 8/96).

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu siūlomam teisiniam reguliavimui įgyvendinti reikalingos papildomos valstybės biudžeto lėšos Lietuvos Respublikos 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nenumatytos ir jų skirti šiuo metu nėra galimybių, tuo atveju, jeigu Seimas apsispręstų svarstyti Įstatymo projektą, siūlytina jį svarstyti kartu su Lietuvos Respublikos 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektu.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras